

Vuoden eläinlääkintäteko 2010: ETT ry – eläintautien torjuntatyötä 15 vuotta

Suomen hyvä eläintautitilanne on peräänantamattoman työn tulosta. Työn ytimessä on viimeiset 15 vuotta ollut Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry, jossa neljä eläinlääkärinä on omistautunut työlleen.

ETT:n arkisto

ETT:llä on vankka asiantuntemus tilatason toiminnasta myös tauteja ajatellen. Kuvassa pintapuhautusnäytteen otto rebusiilon päältä kevään 2009 salmonellaepidemian aikaan.

TEKSTI: ANNA PARKKARI

”Kun Suomi liittyi EU:hun, maiden rajojen yli liikkuvien eläinten ja eläinperäisen aineksen kohtelu muuttui. Suomestakin tuli osa Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden muodostamaa sisämarkkina-aluetta, jolla viranomaiset eivät voi pitää yllä tiukkaa rajavalvontaa. Hoksattiin, että tarvitaan jokin toimija edistämään vapaaehtoista, mutta kontrolloitua eläinaineksen liikkumista, jos halutaan pitää yllä hyvää tautitilannetta”, valaisee tapahtumia vuodelta 1994 ETT:n toiminnanjohtaja, eläinlääkäri Pirjo

Kortesniemi. Taustalla oli muista Pohjoismaista kuultuja kokemuksia asian järjestämisestä vapaaehtois-pohjalta. Suomi oli silloin, ja on yhä niitä harvoja maita, joissa voi esimerkiksi syödä raakaa kananmuna vaikkapa kakkutaikinassa pelkäämättä salmonellan aiheuttamaa ripulia.

Hyvä tautitilanne – siis tilanne, jossa esiintyy harvoja tarttuvia eläintauteja ja niitäkin vain harvoin taudinpurkauksina – edistää eläinten hyvinvointia, taloudellisesti tehokasta maataloutta ja elintarviketeollisuutta ja -turvallisuutta sekä ihmisten terveyttä. Hyvä

**Palkinto julkistettiin
5. toukokuuta**

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

Suomen Eläinlääkäriliitto antoi Vuoden eläinlääkintäteko 2010 palkinnon ETT ry:lle 5. toukokuuta.

Eläinlääkäriliiton puheenjohtajan puhe julkistustilaisuudesta ja tilaisuuden tiedote ovat luettavissa kotisivujen ajankohtaisissa. Suomen Eläinlääkäriliiton aiemmin palkitsemat eläinlääkärit ja eläinlääkintäteot kerrotaan myös Eläinlääkäriliiton kotisivulla www.sell.fi.

Palkinto on osa Maailman eläinlääkäripäivän viettoa. Suomessa päivää vietettiin nyt kymmenennen kerran palkitsemalla vuoden eläinlääkäri tai eläinlääkintäteko. Maailman eläinlääkäripäivää vietettiin maailmalla jo 24. huhtikuuta, www.worldvet.org.

tautitilanne on monella tavalla toivottu tilanne.

”Tautivalvonnan painopiste siirtyi sikaloiden, navettojen ja kanaloiden ovelle vuonna 1995”, konkretisoi Kortesniemi. ”Teimme silloin tuottajille tilatason tautisuojausohjeen, niin sanotun ETT:n kymmenen käskyä -ohjeen, jossa kerrottiin tautien kurissa pitämisestä. Ohje on pitkälti pysynyt samana koko tämän ajan. Ohjeessa oli jopa mukana terveydenhuolto, vaikkei Suomessa ollut silloin vielä kansallista terveydenhuoltotyötä.” Ohje käsittelee eläinaineksen ostoa ja myyntiä, rehuja ja vierai-

Vuonna 1995 tuottajien vastuu kasvoi tautien hallinnan näkökulmasta: ”Tautivalvonnan painopiste siirtyi tuotantotilojen ovelle”, sanoo Pirjo Kortnesniemi. ETT teki tuottajan 10 käskyä ohjeen tautien hallitsemiseksi. Ohjeet ovat pääpiirtein edelleen samat.

miskeskusteluissa.

Jäsenmaksut muodostuvat tuotannon volyymien mukaan, joten elinkeino maksaa järjestön työn. Yhdistyksen tavoitteeksi asetettiin alun perin varmistaa tautiriskin hallinta eläinaineksen ja rehujen maahantuonnissa. Yhdistyksessä työskentelee seitsemän asiantuntijaa, joista neljä on eläinlääkäreitä.

Neuvojan rooli

”Roolimme on juuri neuvojan ja tukijan”, kertoo lähes alusta saakka mukana ollut eläinlääkäri Hannele Nauholz, joka työskentelee ETT ry:ssä painopisteensä eläinten ja eläinaineksen eli alkuiden ja sperman tuontiin liittyvät asiat. ”Olemme tuottajien tukena, kun he haluavat tuoda vaikkapa sonnin siitokseen. Opastamme tuonnin riskeihin kiinnittämällä huomiota myyvän tilan tilanteeseen kokonaisuutena, ei vain yksittäiseen eläimeen.”

Lähtötilalta kysytään muun muassa mistä ja milloin sinne on ostettu eläinainesta ja selvitetään tautitilannetta. ”Tuottaja saattaa innostua hyvästä eläinaineksesta niin, ettei hänelle tule mieleen pohtia tuonnin riskejä omalle karjalle kokonaisuudessaan, saati naapuritilalle tai laajemmalle alueelle”, sanoo Nauholz. Kortnesniemi lisääkin, että yksikin pieleen mennyt tuonti saattaa saada aikaan suurta vahinkoa, jos eläimen mukana tulee vaikkapa jokin virustauti. ”On edullisinta torjua tauteja ennen kuin ne edes ovat maassa.”

ETT työskentelee etenkin suomeksi ja ruotsiksi, ja tuontilomakkeita ja muuta tietoa on saatavilla myös saksaksi ja englanniksi. Iso osa tuonnista on Pohjoismaista, ja tuontia on muualta Euroopasta ja myös EU:n ulkopuolelta kolmansista maista. EU on harmonisoinut tuontia etenkin Euroopassa olevista EU:n ulkopuolisista maista esimerkkeinä Norja ja Sveitsi ja myös EU:n ulkopuolelta. Viran-

lijoita, omia ulkomaanmatkoja ja varusteiden desinfiointia, muita kotieläimiä, eläinten vastustuskyvyn lisäämistä ja terveydestä huolehtimista.

Pohjan luominen uudessa tilanteessa

Keväällä 1994 elintarviketeollisuus, maa- ja metsätalousministeriö, maataloustuottajat ja muut alan toimijat pohtivat EU:n liittymisen mukanaan tuomia muutoksia. Pohdintojen tuloksena päätettiin pyytää ELL Pirjo Kortnesniemeltä, joka silloin työskenteli terveydenhuoltoeläinlääkärinä Itikka Liha-otniolla Seinäjoella, ehdotusta, miten eläintautitilanteen hallintaa voisi järjestää uudessa tilanteessa. Ehdotusta käsiteltiin laajapohjaisessa kokouksessa noin 40 tahon edustajien kesken.

Yhdistys perustettiin nopealla aikataululla keväällä 1994 alkaneiden keskustelujen jälkeen: perusta-

miskokous pidettiin 30. kesäkuuta 1994. Suomi liittyi ETA-sopimukseen heinäkuun alusta ja EU:hun vuoden 1995 alusta. Kesäkuun lopulla yhdistyksen perustamiskokous pidettiin Finlandiatalolla.

Jäseniä olivat ja ovat edelleen teurastamot, meijerit ja munanpakkaamot eli elinkeinon tahot, jotka ottavat vastaan eläinperäisiä maataloustuotteita tiloilta. Kannatusjäsenissä on mukana etujärjestöjä kuten MTK ja ruotsinkielinen vastineensa SLC, eläinlääketieteellinen tiedekunta Helsingin yliopistosta, ProAgria, Siipikarjaliitto, rehuteollisuuden toimijoita, vakuutusyhtiöitä, lääketeollisuutta ja alkutuotantoa lähellä olevia henkilöjäseniä. Jäseniä on nyt 25 ja kannatusjäseniä noin 180. Säännöt ovat pysyneet lähes samoina koko 15-vuotisen toiminnan ajan, samoin jäsenten määrää on muuttunut lähinnä yritysten yhdistyessä. Viranomaiset olivat vahvasti mukana perusta-

Anna Parkkari

Nurmolainen luomunautatila on mukana Nasevassa. Vasemmalta terveydenhuoltoeläinlääkäri Olli Ruoho, vuoden ikäisiä vasikoita, toiminnanjohtaja, ELL Pirjo Kortesenieni ja Sikavan eläinlääkäri Sanna Nikunen. Kuvasta puuttuu terveydenhuoltoeläinlääkäri Hannele Nau-boltz, joka oli kuvausten aikaan kouluttamassa toisella puolen Suomea.

omaisilla on yhä vähemmän valtaa esimerkiksi määrätä tutkimuksia tai karanteeneja tuontieläimille.

Kun ETT:n selvitykset myyvällä tilalla on tehty, eläimille määrätään karanteeni – esimerkiksi naudoille yleensä 30 vuorokautta lähtöpai-kassa ja sama uudessa kotimaassa – ja sitten annetaan lastauslupa.

Sopimuksia taustalla

Tuottajat ottavat ETT:n neuvot tosissaan siksin, että suomalaiset teurastamot, meijerit ja mu-napakkaamot eivät ota vastaan eläimiä tai niistä saatuja tuotteita, jos yhdistyksen tuontiohjeita ei ole noudatettu. Asiasta on sovittu ja sääntöä noudatetaan. Harva tuottaja haluaa ottaa taakakseen taudin mahdollisesti aiheuttamaa toiminnan saneeraustarvetta.

”Koskenkorvalla oli salmonel-lapurkaus rehutehtaalla vuonna 1995. Se oli suurin Suomessa siihen asti koettu ja opetti paljon”, sanoo ETT:n terveydenhuoltoeläinlääkäri Olli Ruoho, joka oli silloin mukana kunnaneläinlääkärinä. Runsaasti lisää kokemusta salmonellan tor-junnasta saatiin viime keväänä muna- ja sikatiloja kohdanneen rehusalmonellaepidemian yhtey-dessä. Kaikkien yllätykseksi ison

rehutehtaan riskinhallinta petti ja salmonellariskirehua ehdittiin toimittaa 860 munantuotanto- ja sikatilalle. Epidemia havaittiin, kun kahdella varsinaissuomalaisella munantuotantotilalla todettiin sama-aikaisesti *Salmonella Tennes-see*- tartunta. Kaikkiaan salmonel-laa todettiin noin 90 tilan uloste-, rehu- tai rehuympäristönäytteistä. Olli Ruoho teki saneeraussuunnitelmat 30 tilalle ja otti yli 5 000 näytettä.

Kriin hallintaa joustavasti

Ennennäkemätön tilanne toi esille myös ETT:n nopean ja joustavan toiminnan: kunnissa viran-omaistyönä otettujen uloste- ja rehunäytteiden lisäksi ryhdyttiin ottamaan niin sanottuja rehuympä-ristönäytteitä eli pintapuhtausnäy-teitä paikoista, joihin rehupölyä on saattanut päätyä. Mallia tähän saatiin Ruotsista. Myös kriisior-ganisaatio perustettiin elinkeinon kanssa nopeasti, ja muna- ja sika-ala saivat omat kriisiryhmänsä. Sikavaa pystyttiin hyödyntämään tehokkaana apuvälineenä, kun riskirehua saaneet tilat voitiin korvamerkitä, jolloin teurastamot saattoivat huolehtia eläinliikenteen hallitsemisesta ja seurata näytteen-

oton tilannetta sekä saneerausten etenemistä.

Toiminnan ollessa kiihkeimmil-lään Olli Ruoho keskittyi tilatason ohjeistamiseen ja tilakäynteihin, muu ETT:n väki kriin hallintaan muna- ja sikaketjussa sekä vi-ranomaisyhteistyöhön. ”ETT on monissa asioissa viestinviejä viran-omaisten ja elinkeinon toimijoiden välissä”, sanoo Kortesenieni. Ruoho jatkaa: ”Viime kevään kriisin aikana esimerkiksi meidän asiantuntijoina tekemiä ohjeita välitettiin tiloille ja kunnaneläinlääkäreille Eviran kautta.”

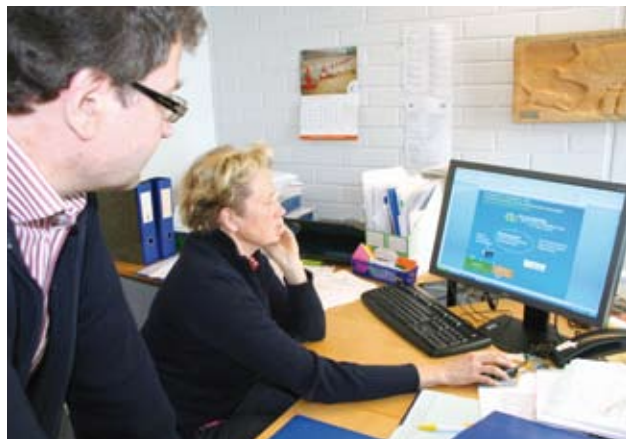
Useampi haastateltava korosti järjestön vahvuudeksi tilatason ja tuottajien tilanteen sekä tuotan-toketjujen toiminnan tuntemisen sekä eläinlääkäreiden vahvan asi-antuntemuksen ja asiaan paneutu-misen. Työntekijät ovat viihtyneet ja pysyneet taloon tultuaan. Eviran, maa- ja metsätalousministeriön ja muiden tahojen kanssa tehdään paljon yhteistyötä asiantuntijaryh-missä ja arkisin yhteydessä ollaan normaalitilanteessakin päivittäin. ”Toivomme, että työtämme ar-vostetaan asiantuntijoina: kentän tuntijana, tiedon kokoajana ja esimerkiksi saneerausten suunnit-telijoina käytännössä.”

Eviran pääjohtaja Jaana Husu-Kallio sanoo: ”Suomessa suurena etuna on, että tunnemme toisem-me, tieto kulkee ja keskinäisestä työnjaosta on ollut helppo sopia. Hyvänä esimerkkinä on viime vuoden salmonellaepidemia, jossa tehtävät jakautuivat viranomaisten ja elinkeinon kesken. ETT on ehdottomasti ansainnut tunnus-tuksensa vuoden eläinlääkintäteon muodossa myös muusta 15 vuoden ajan tehdystä työstä eläintautien vastustamiseksi.”

Yhä enempi terveydenhuoltotyötä

Maa- ja metsätalousministeriön asettaman työryhmän ehdotuksen pohjalta, jossa Kortesenieni toimi puheenjohtajana, käynnistettiin

Anna Parkkari

Asiantuntijaorganisaatiossa on mahdollista pöhtä nopeasti muuttuvia tilanteita toisen asiantuntijan kanssa. ETT on paljon tekemisissä viranomaisien, tutkijoiden, järjestöjen ja tuottajien kanssa ja mukana monessa asiantuntijaryhmässä.

vuonna 2001 niin sanottu ETU-työ, siis työ kansallisen eläinten terveydenhuollon kehittämiseksi. Tavoitteena oli, että parempi eläinten terveydenhuolto vahvistaa elintarvikkeiden turvallisuutta, alan kannattavuutta ja että terveet ja hyvinvoivat eläimet ovat Suomelle kilpailuetu. ETT:n tehtäväksi annettiin työn koordinoiminen yhdessä EELA:n eli Eviran edeltäjän kanssa.

Ohjausryhmän lisäksi perustettiin asiantuntijaryhmät aloittain: sika, nautanliha, lypsykarja, muna ja lihasiipkarja. Nämä työskentelevät edelleen, ja muun muassa näissä ovat mukana kaikki alaan liittyvät tahot: viranomaiset, teurastamot, meijerit, munanpakkaamot, Siipikarjaliitto, neuvontajärjestöt, tutkimus- ja opetus, tuottajat ja ETT:n asiantuntijat.

Tämän työn myötä, terveydenhuollon toteutumisen seuraamiseksi, on rakennettu kaksi internetpohjaista tietojärjestelmää. Ne ovat Sikava ja Naseva, jotka ovat jo osoittaneet vahvuutensa ja joita kehitetään edelleen. Sikava on Sikaloiden terveystietorekisteri, joka rakennettiin vuonna 2003 ja Naseva on Nautatilojen terveydenhuollon seurantaohjelma, joka saatiin alkuun vuonna 2006. Sikavassa on mukana noin 97 prosenttia tiloista ja 99 prosenttia tuotannosta, Nasevassa tiloja on noin 7 000, joka kattaa Suomen maidontuotannosta noin 60 pro-

senttia ja lihantuotannosta lähes 70 prosenttia.

Tietotekniikka palvelemaan sisältöä

Idea on, että rekisteriin kootaan kaikki mahdollinen ja merkittävä tieto eläinten terveydestä, eläinlääkärien terveydenhuoltokäynneistä, lääkityksistä, laboratoriotutkimuksista ja tilan toimintatavoista. Järjestelmiin tallentuu tietoa, josta on hyötyä alkutuotannon toimijoille, jotka tuottaja on valtuuttanut tietojensa katsomaan. Uusimpia Nasevaan tulevaisuudessa saatavia terveydenhuoltotyötä edistäviä tietoja ovat muun muassa tiedot utareterveydestä, päiväkasvusta, tuotoksesta, kuolleisuudesta, sairastavuudesta, poistoista, jalkaterveydestä ja hedelmällisyydestä. Myös loppumetreillä olevan niin sanotun rajapintahankkeen tavoitteena on mahdollistaa tiedon siirto muun muassa eläinlääkäriohjelmien ja Nasevan sekä Sikavan välillä. Ajatus on, että kerran sähköisesti tallennettu tieto on kaikkien sitä tarvitsevien käytössä.

Sidosryhmillä on erilaisia käyttö- ja katseluoikeuksia. Tilallinen voi antaa omien tietojensa käyttöoikeudet hoitavalle eläinlääkärille, teurastamolle, meijerille, neuvojille ja kenelle katsoo tarpeelliseksi. Tietojen katsomiseen tarvitaan käyttäjätunnukset, jotka voi saada kirjallisen käyttöoikeudenhakemuksen perusteella.

ETT ry:n ohjeistama tuotantoeläinten tuonti vuonna 2009

Ruotsista tuotiin pitoeläimiksi 90 nautaa (29 liha- ja 61 lypsyrotuista) ja kaksi jakkia, sekä Tanskasta 1 ja Belgiasta 1 liharotuinen nauta. Tämän lisäksi Ruotsista tuotiin ensimmäistä kertaa teurasnautoja yhdelle teurastamolle. Vuonna 2009 Euroopan sinikielitautitilanne rajoitti edelleen märehitöiden tuontia.

Naudan alkioita tuotiin 1 958, jotka olivat Ruotsista, Tanskasta, Saksasta, Ranskasta, Hollannista, Italiasta, Kanadasta ja Yhdysvalloista.

Naudan spermaa tuotiin noin 300 000 annosta Ruotsista, Tanskasta, Saksasta, Sveitsistä, Itävallasta, Tsekistä, Liettuasta, Hollannista, Ranskasta, Englannista, Irlannista, Italiasta, Espanjasta, Kanadasta, Yhdysvalloista ja Australiasta.

Sikoja tuotiin neljä tuontierää Norjasta, yhteensä 81 karjua keinosiemennyskäyttöön (maatiainen ja Yorkshire). Sian spermaa tuli 254 annosta (Hampshire) Ruotsista yhdelle tilalle ja 549 annosta (479 Duroc ja 70 maatiainen) Norjasta kolmelle tilalle. Ensimmäistä kertaa spermaa tuotiin myös kahteen suljettuun karanteenisikaan ensikoiden siemennykseen, toiseen 102 annosta (Pietrain) Saksasta ja toiseen 250 annosta (Duroc) Tanskasta.

Lampaita tuotiin Tanskasta yksi tuontierä (8 Ryggja ja 1 Texel).

Siipikarjaa tuotiin ETT:n ohjeita noudattaen päivän vanhoina untuvikkoina seuraavasti: broilerisovanhempaispolvea Skotlannista, munintakanojen isovanhempaispolvea Saksasta, vanhempaispolvea Hollannista ja Iso-Britanniasta (munien alkuperä Iso-Britannia ja Yhdysvallat), kalkkunoiden vanhempaispolvea Hollannista (munien alkuperä Yhdysvallat ja Iso-Britannia) sekä ankkujen vanhempaispolvea Englannista. Kalkkunoiden tuotantopolven munia tuotiin Ruotsista.

Anna Parkkari

ETT:n arkisto

ETT:n henkilökunta viihtyy työssään, vasemmalta Olli Ruoho, pisimpään remmissä ollut Pirjo Kortesniemi, tuorein Sanna Nikunen ja Nasevan rekisterivastaava Paula Halkosaari. Hannele Nauboltz on pienemmässä kuvassa ja kokonaan puuttuvat Marketta Rantala, Tove Hagner ja sijaisensa Sari Hintikka.

ETT:n henkilökunta

Toiminnanjohtaja, ELL **Pirjo Kortesniemi**, mukana alusta saakka. Valmistunut eläinlääkäriksi Helsingissä vuonna 1988, työskennellyt kunnaneläinlääkärien sijaisena, siipikarjan tarkastuseläinlääkärinä, terveydenhuoltoeläinlääkärinä ja siittolaeläinlääkärinä. Asuinpaikka on Nurmo.

Terveydenhuoltoeläinlääkäri **Hannele Nauholz**, mukana vuodesta 1995. Valmistunut eläinlääkäriksi Giessenissä vuonna 1986 ja Helsingissä vuonna 1990, saksalainen väitöskirja elintarvikehygienian alalta vuonna 1989. Työskennellyt muun muassa vt. kunnaneläinlääkärinä ja tarkastuseläinlääkärin viransijaisena. Asuinpaikka on Seinäjoki.

Terveydenhuoltoeläinlääkäri **Olli Ruoho**, mukana sijaisena vuosina 1997–98 ja vakituisesti vuodesta 2000. Valmistunut eläinlääkäriksi Helsingissä vuonna 1984, tarkastuseläinlääkäriksi 1985, elintarvikehygienikon tutkinto 1986, tuotantoeläinten terveyden ja sairauksien erikoiseläinlääkäri 1995, tarttuvien tautien erikoiseläinlääkäri 2002 ja Dipl. ECBHM 2007. Työskennellyt kunnaneläinlääkärinä ja salmonellaprojektin eläinlääkärinä. Asuinpaikka on Ilmajoki.

Sikavan eläinlääkäri **Sanna Nikunen**, mukana alkuvuodesta 2009. Valmistunut eläinlääkäriksi Helsingissä vuonna 1994, tarkastuseläinlääkäriksi 1994. Työskennellyt kunnaneläinlääkärinä, tarkastuseläinlääkärinä ja terveydenhuoltoeläinlääkärinä. Asuinpaikka on Laukaa.

Ekonomi Marketta Rantala on työskennellyt yhdistyksen rahastonhoitajana alusta vuodesta 1994.

Sikavan rekisterivastaava agrologi **AMK Tove Hagner**, jonka äitiyslomasijaisena toimii Sari Hintikka. Hagner on ollut mukana vuodesta 2003.

Nasevan rekisterivastaavana toimii agrologi **Paula Halkosaari**, ollut mukana vuodesta 2006.

Yhdistyksen toimipaikka on Seinäjoella. Vuonna 2010 hallituksen puheenjohtaja on **Ari Mäkelä** Valio Oy:n paikalla. Puheenjohtajuuden on sovittu kuuluvan suurinta jäsenmaksua maksavalle jäsenelle. Hallituksessa on seitsemän jäsentä ja varajäsentä.

Eläintautien Torjuntayhdistys ETT ry
Föreningen för Bekämpning av Djursjukdomar rf

Esimerkiksi porsastuotantotiloilla tehdään vähintään neljä eläinlääkärin terveydenhuoltokäyntiä vuodessa, ja kaikkiaan käyttökelpoista tietoa ja aikasarjoja kertyy paljon. Tietojen saaminen yhteen paikkaan on iso edistysaskel. Valtakunnallisesti Sikavan terveydenhuoltosopimusten pohjalta sikatiloilla tehtiin viime vuonna noin 9 000 eläinlääkärikäyntiä. Nautatiloilla terveydenhuoltokäyntejä, niin sanottuja Nasevakäyntejä on vähintään yksi vuodessa.

ETU-ohjaustyöryhmän puheenjohtajana lähes viisi vuotta toiminut MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila kertoo ymmärtävänsä hyvin miksi palkinto annetaan ETT:lle: ”Järjestön osaavien ammattilaisten tekemä työ on todella tärkeää maataloustuottajille. ETT:n omistautuneet asiantuntijat ovat tuottajien tukena niin kriisin aikaan saneerauksissa kuin terveydenhuoltotyötä kehitettäessä. Siinä onkin muuten menty eteenpäin isoin harppauksin, vaikka vielä ei ole valmista. Sikavan, Nasevan ja muiden tietojärjestelmien yhteensovittamisessa on vielä paljon hommaa. Nyt pitääkin painaa kaasua.” Marttila kehuu lisäksi

asiantuntijoiden hyvää ihmistuntemusta ja paneutumista työhönsä. Tuottajalle on vakava paikka joutua vaikkapa saneeraamaan maatalaansa.

Ammatillisen osaamisen kehittämistä

”Tulin todella mielelläni töihin tällaiseen asiantuntijaorganisaatioon, koska palasin työjuurilleni eläinten terveydenhuollon pariin”, kertoo Sikavan eläinlääkäri Sanna Nikunen. Henkilökunta koulutuu jatkuvasti sekä kotimaassa että ulkomailla ja esimerkiksi pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa tavataan vuosittain. ”Viimeksi olimme koolla meidän järjestämässä juhlaseminaarissa Helsingissä syyskuussa. Silloin vietettiin 15-vuotispäiviä muun muassa pohjoismaisen valmiusseminaarimerkeissä”, kertoi Kortnesniemi (ja Eläinlääkärilehti 8/09).

Ammattitaidon ylläpitäminen, kehittäminen ja verkostoituminen ovat keskeinen osa työskentelyä ETT:ssä. ”Toistaiseksi olen päässyt kaikkiin koulutuksiin joihin olen halunnut”, sanoo Nikunen. Myös kielitaitoa ja muita tarvittavia taitoja voidaan kohentaa. Väki myös toimii kouluttajina jatkuvasti, esimerkiksi haastattelupäivänä oli naapurikorttelissa käynnissä Pro-Agria Etelä-Pohjanmaan Sikojen hyvinvointiseminaari tuottajille. Jouhevasti Kortnesniemi ja Nikunen poistuvat välillä luennoimaan ja palasivat toimistolle jatkamaan haastattelua. Kaikkien asiantuntijoiden työpäivät ovat muutenkin vaihtelevia: kokouksia, neuvontaa toimistolla, tilakäyntejä, aineistoihin perehtymistä ja verkostojen tapaamista. Kotisivuilla on paljon neuvontamateriaalia muun muassa taudeista, tautisuluista ja muusta käytännön toiminnasta.

ETT:n eläinlääkärit ovat mukana monissa työryhmissä ja asiantuntijaryhmissä. Toimintakertomukseen kootussa listassa on yli 20 työ- ja ohjausryhmää, joukossa muun

ETT:n arkisto

Näytteenottoa yhdessä maaja metsätalousministeriön edustajan kanssa keväällä 2009. ETT on usein välittäjän roolissa viiranomaisten ja tuottajien yhteistyössä.

muassa eläintautilainsäädännön uudistusta valmisteleva työryhmä, lääkeluovutuslainsäädännön uudistamistyöryhmä, eläintautivaikutustyöryhmä, MRSA-toimenpidesuunnitteluryhmä, paratuberkuloosityöryhmä ja niin edelleen.

Hyvinvointi ja terveydenhuolto tulevaisuutta

Tautitilanne ja eläinten hyvinvointi liittyvät yhteen, vaikka hyvinvointiin vaikuttaa moni muukin asia. ETT:n eläinlääkäreistä lähes kaikilla on myös omia terveydenhuoltoasiakkaita, jotka antavat hyvän kontaktin tilojen arkeen ja osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Työn tekeminen käytännössä on kunnan arvoista.

ETT valmistelee parhaillaan Elintarviketeollisuusliiton kanssa sikojen hyvinvointiin liittyvää kokonaisuutta, jossa otetaan käyttöön uusia indikaattoreita sikojen hyvinvoinnin havainnointiin ja mittaamiseen.

Mallia saadaan muun muassa ruotsalaisen professorin Linda Keelingin tutuksi tekemästä EU:n Welfare Quality -hankkeesta. Kantava ajatus on, että keskitytään eläimen havainnointiin, ei niinkään olosuhteiden yksityiskohtiin. Hankekokonaisuuden yksi osa on kunnaneläinlääkäreille suunnattava

koulutus, joka toteutetaan syksyllä. Tavoitteena on antaa käyttökelpoisia työvälineitä terveydenhuoltokäyntien tekemiseen esimerkiksi kunnaneläinlääkäreille.

”Tulevaisuudessa eläinten hyvinvoinnin merkitys korostuu entisestään”, painottaa Pirjo Kortnesniemi. ”Uskon, että myös eläinlääkäreiden merkitys nousee vielä nykyisestään kehityksen myötä. Omasta osamisesta ja alasta kannattaa pitää kiinni.”

Kirjoittaja on Eläinlääkärilehden toimituspäällikkö, FM ja Eläinlääkäriliiton tiedottaja.

Rehualan positiivilista

ETT ry:n ylläpitämä lista rehualan toimijoista, maahantuojista ja valmistajista, jotka vapaaehtoisesti osoittavat riskienhallintakykynsä salmonellan suhteen. Listalle pääsyn edellytyksenä on vapaaehtoinen tuontieräkohtainen salmonellakontrolli maahantuoduista tuotantoeläinten rehuista ja rehuaineista sekä niiden valmistuksessa rehuhygienia-asetuksen mukainen laadunvarmistussuunnitelma. Lista julkaistaan Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä keski- viikkoisin.